

VICO OLLING

DRUGS BARON

**HET VERHAAL VAN
DE ÉCHTE FERRY BOUMAN**

**JUST
PUBLISHERS**

WOORD VOORAF

Het plan was dat het verhaal van Janus van Wesenbeek beschreven zou worden door misdaadjournalist Hendrik Jan Kortierink, bekend van de website misdadjournalist.nl en zijn verhalen voor weekblad *Panorama*. Kortierink had voor dit boek al talloze interviews gedaan en zou het, om z'n eigen woorden te gebruiken, "alleen nog eventjes moeten uitwerken".

Daar kwam iets tussen.

Op 6 april 2020 overleed Hendrik Jan Kortierink aan de gevolgen van kanker. Hij is net geen 65 geworden.

De uitgever van het boek en de familie van Hendrik Jan benaderden mij om het verhaal van Janus te schrijven. Ik kende Hendrik Jan goed: we hebben ongeveer vijftien jaar lang intensief samengewerkt voor *Panorama*, waarvoor hij misdaadverhalen schreef en ik ze indeelde. Ik kreeg zijn aantekeningen en uitgewerkte teksten voor dit boek en ging aan de slag. Al snel bleek dat ik daar eigenlijk niet veel aan had; ik moest Janus zijn verhaal zelf horen vertellen. Ik moest beginnen bij het begin.

De basis van dit boek wordt gevormd door ongeveer 25 interviews die ik met Janus heb gehad. Die vonden voor het overgrote deel plaats in het gezellige bruine huis in de wijk Tongelre in Eindhoven. Janus woont daar samen met zijn moeder en de mooie en gespierde Amerikaanse pocket bully Bella.

"Mijn moeder heeft verzorging nodig, omdat ze wat vergeetachtig wordt. Alzheimer. Ik woon hier om haar te verzorgen," legt Janus uit.

De bank en stoelen zijn geplaatst rond de televisie, die altijd aanstaat. Op de eettafel ligt een tapijtje; aan die tafel voeren Janus en ik onze

gesprekken. De moeder van Janus zit in de woonkamer in een grote leren stoel naar de televisie te koekeloeren. Af en toe, vooral als het over het verleden gaat, zal ze zich bemoeien met onze gesprekken. Dan hoor je ineens commentaar vanuit haar stoel komen: “Mooie tijd was dat!” Of: “Nee, dat was in Leeuwarden!” Of iets dergelijks. Janus lacht dan een beetje en knikt met zijn hoofd haar richting op.

Janus van Wesenbeeck wil in dit boek zijn kant van het verhaal vertellen. “Er is zo verschrikkelijk veel over mij geschreven, in België en in Nederland. Nu wil ik voor één keer vertellen wat mijn waarheid is. Het is er nu de tijd voor. Een paar jaar geleden was ik nog veel te boos, omdat het allemaal zo kortgeleden was. Ik kan er nu met meer afstand naar kijken.”

Hij wil ook laten weten hoe hij denkt over de populaire Netflix-series *Undercover* en *Ferry* en over hoe de makers daarvan zich in allerlei bochten wringen om maar niet toe te geven dat de figuur Ferry Bouman op Janus is gebaseerd, en het eerste seizoen van *Undercover* op Janus’ dossier.

“Ik wil gewoon dat ze eerlijk zijn en toegeven dat ik model heb gestaan voor de figuur Ferry Bouman. Ik heb recht op de waarheid.”

Naarmate het boek vorderde werden de aantekeningen en uitwerkingen van Hendrik Jan steeds duidelijker voor mij. Ze spelen op sommige momenten dus ook zeker een rol in dit boek. Zo werd dit een bijzonder project om aan te werken, omdat ik het ook zie als een eerbetoon aan de véél te vroeg gestorven Hendrik Jan Korterink, die wars was van te veel poespas en gedoe. Ik zal hem hier dan ook ‘gewoon’ een zeer vriendelijke en altijd hardwerkende misdaadjournalist uit Wezep noemen.

Op HJK!

Vico Olling

PROLOOG

“**F** IEIEIEie...!”

Een heel hoog geluid klinkt door de loods. Alsof iemand op een fluitje blaast.

“...ieieieie...”

De hoogte van het geluid en het volume nemen af naarmate het langer duurt.

“...ieieww...”

Uiteindelijk valt het stil.

In de loods staan vijf mannen bij een camper te kijken naar de plek waar het fluitje vandaan kwam. Iedereen lacht verwachtingsvol. Janus staat er ook bij; het is tenslotte zijn eerste hasjtransport dat net is binnengekomen vanuit Marokko.

“De plek waar de hasj verstopt zat, was een luchtdichte tank. Het spul had ongeveer twee weken in die stash gelegen. Maar hasj komt van planten af, hè? Dat leeft nog, dat ademt. Toen het in de stash ging, was die mooi strak. Gedurende die twee weken had de hasj de weinige zuurstof in de tank volledig opgezogen. De stash had zich als het ware vacuüm getrokken om de hasj. Toen een van ons met een hamer en een beitel een eerste gaatje in de tank had geslagen, stroomde daar ineens allemaal lucht door naar binnen. En, jongen, daarbij kwam zó een on-ge-loof-lijk mooi geluidje vrij. Alsof je iemand hoorde fluiten. Dat was práchtig!”

Janus' pretoogjes geven bijna licht als hij hierover vertelt. “Ja, vanaf dat fluitje kon ik eigenlijk niet meer terug, hè. Dit was het.”

1.

DE JONGSTE JAREN

“Als je te lui bent om te werken en te laf om te stelen kun je altijd nog politieagent worden.”

Grad van Wesenbeeck spuugt de woorden bijna uit terwijl hij lachend naar zijn kleine zoon Janus kijkt. Een agent klikt de handen van Grad vanachter vast met handboeien. Janus ziet het tafereel met grote ogen aan.

De agent vraagt waarom Grad zichzelf toch altijd in de nesten werkt.

“Kijk nou naar je zoon. Je moet nu mee met ons en laat hem achter...”

Grad knipoogt naar Janus en zegt tegen de agent: “Luister goed, jij hoeft mij niet te vertellen wat ik wel of niet moet doen. Dat maak ik zelf uit, en jullie zijn allemaal mongolen.”

Nu, zoveel jaren later, weet Janus het zeker: zijn pa is de reden dat de politie jarenlang de pik op de Van Wesenbeecks heeft gehad.

“Ons pap heeft bijna elke Eindhovense politieagent op zijn bek geslagen. Hij liep altijd maar te roepen dat agenten mongolen waren. Daarmee maak je je niet geliefd natuurlijk. Zoiets heeft gevolgen...”

* * *

Op een zonovergoten maar gure Tweede Kerstdag in het jaar 1961, om twaalf uur in de middag, hoort de wereld voor het eerst van Adrianus Maria Gerardus van Wesenbeeck. Hij komt ter wereld in een omgebouwde paardenstal in het woonwagenkamp Doolplein te Eindhoven.

Op dat kamp van ongeveer een voetbalveld groot wonen zo'n vierhonderd personen verdeeld over tachtig woonwagens. De paardenstal waar Janus wordt geboren kent twee gedeeltes: een deel doet dienst als onderkomen voor de wijkagent en het andere deel is de dokterspost voor de huisarts. Die dokterspost is de geboorteplek van Janus van Wesenbeeck.

Zijn ouders zijn Grad van Wesenbeeck (20 februari 1942) en Catharina of Kaat van Veen (15 april 1941). Ze komen allebei van het kamp. Twee jaar later krijgt Janus een broertje, Tinus. Daar blijft het bij in dit gezin. Dat is al vrij uniek; op het kamp is een gezin van tien kinderen eerder regel dan uitzondering.

Het is vaak netjes en schoon in de wagens zelf, maar op het Doolplein laat de hygiëne in de jaren zestig te wensen over. Dat wordt ook buiten het kamp opgemerkt. In een gezamenlijke klachtenbrief luiden een geestelijke gezondheidsinstelling, een hoofdmeester van een buurtschool en een stichting voor maatschappelijk werk de noodklok. Zij schrijven naar de gemeente Eindhoven:

'Is het uw college bekend dat er dagelijks 400 personen leven in een desolate omgeving, ruimtelijk gescheiden van de samenleving, omgeven door drassig land, stinkende sloten, weiden vol rommel en slechts bereikbaar via een smalle gevaarlijke toegangsweg?

Dat 80 gezinnen zich moeten behelpen met enkele pompen en dat de vijf jaar geleden geplande douches nog steeds niet zijn gerealiseerd?

Dat er geen wijkagent is die surveilleert zoals in andere wijken van de stad?

Dat de verlichting regelmatig wordt vernield en dit zaken bevordert die het daglicht niet kunnen verdragen?

Dat dit ook ongemak geeft voor de dokter en de verloskundige, die in het donker hun taak moeten doen?

Dat dit wellicht ook het zedelijk verval in de hand werkt van de jeugd?

Dat vrijwel alle gezinshoofden een uitkering genieten zonder dat daar iets tegenover staat?

Dat de accommodatie zodanig slecht is dat voor maatschappelijk werkers en kampbeheerders de arbeidsvreugde beperkt wordt?

De schrijvers sluiten de brief af met de mededeling dat er al vijf jaar plannen worden gemaakt, waar tot nu toe helemaal niets van is terechtgekomen.

Janus bevestigt het beeld dat uit die brief oprijst. “Mensen deden hun behoefte in de open lucht achter de schuur. In sommige woonwagens waren wel wc’s, maar die mochten niet gebruikt worden; dat vonden de mensen vies. Een wc was iets om mee te pronken. Dat ze kunnen zeggen: ‘Die en die heeft een wc in de wagen!’ Maar hem gebruiken, dat deed je niet. Sommige wc’s waren niet eens aangesloten op het riool.”

De één pronkt met een wc, de ander met een bankstel. “Er waren mensen met een prachtig bankstel, maar daar mocht niemand op zitten. En hij moest helemaal in het plastic verpakt blijven, zodat ie als nieuw bleef. Goed voor de verkoop. Als er visite was, zat iedereen op stoelen rond de tafel.”

Pronken hoort erbij op het kamp. Al zit je in een desolate en stinkende omgeving – wat je nog wél hebt, moet je laten zien. De Van Wesenbeecks hebben bijvoorbeeld een houten versiering aan de buitenkant van de wagen. Die hangt bij de ingang, in het zicht van iedereen. “Dat noemen ze op het kamp een Engeltje. Eigenlijk is het gewoon een stukje houtsnijwerk onder de luifel. Daar kon je aan zien of mensen het goed hadden. Als je geen Engeltje had dan was het niet best.”

Janus kijkt er moeilijk bij.

Tijdens Janus’ eerste levensjaren trekt het gezin nog als echte woonwagewoners door heel Nederland en België. De woonwagen van de

Van Wesenbeecks is ongeveer zes meter lang. Hij bestaat feitelijk uit maar één kamer met één tweepersoons stapelbed: beneden liggen de ouders, boven de kinderen. Voor de wagen staat een oude Chevrolet, die de familie tijdens Janus' eerste levensjaren door stad en land voert. Van Friesland tot Zeeland, van het kopje van Noord-Holland tot in Limburg. De basis van het gezin is het Eindhovense Doolplein, maar ze reizen naar plekken waar iets te verdienen valt.

Veel woonwagenbewoners werken in de seizoensarbeid. Ze bieden zich aan bij boeren om uien te oogsten of bonen te snijden. Kinderen van het kamp moeten al op jonge leeftijd met hun ouders mee om te helpen, maar Janus hoeft dat niet.

“Ik ging vaak gewoon met mijn broertje op pad om te kijken of we ergens konden spelen. Ik werd er wel opuit gestuurd om te schooien bij boeren. Bij de een kreeg ik een zak aardappelen, bij de ander een stuk spek. Daar kookte mijn moeder dan mee.”

Vader Grad, gezegend met een indrukwekkend laag stemgeluid door het continue zware shag roken van Van Nelle, is vooral druk met venten. Dat is het langs de deuren aanbieden van diensten of verkopen van spulletjes. “Ons pap verkocht bestek, kammetjes en pleisters enzo.”

Dat is een dagtaak: Grad koopt een doos pleisters en brengt die per stuk aan de man. Met de opbrengst koopt hij kammen die hij vervolgens ook weer per stuk doorverkoopt.

“Het grootste deel van het geld dat hij op het einde van die dag in zijn zak had zoop hij 's avonds op in de kroeg. En de dag erop begon het weer van voren af aan. Een soort vicieuze cirkel was dat.”

Zijn vader houdt eigenlijk niet zo van werken. “Nee, ons pap heeft in zijn hele leven niet gezweet van de arbeid. Als er mensen opgetrommeld werden op het kamp om even een gat te graven voor kabels of zo, dan zorgde ons pap dat ie onvindbaar was. Dat vond ie niks. Die heeft altijd hele zachte handjes gehouden. Hij was meer van het oplichten.”

Met messenslijpen, bijvoorbeeld. Grad gaat langs deuren: liggen er misschien nog botte messen in de besteklade die geslepen moeten worden?

“Bij hem kostte dat slijpen een kwartje per stuk, dus die mensen gaven allemaal hun messen mee. Terwijl ie wegliep met de messen vroeg hij ook altijd nog even of ze ontbraamd moesten worden. Ja, dat wilden die mensen wel.”

Vervolgens maakt Grad de rekening op:

10 messen geslepen, kwartje per stuk, is een knaak.

10 messen ontbramen: 5 gulden per stuk, is 50 gulden.

“Soms kwam ons pap de verkeerde tegen en dan was het vechten, of kwam de politie erbij. Maar hij was niet gek. Grad wist het gesprek dan zó te draaien dat de agenten vroegen of de klant wel had geïnformeerd naar de prijs van het ontbramen. Nee, dat hadden ze niet. Tja, dan konden die agenten ook weinig meer doen natuurlijk...”

Een van de meest levendige herinneringen aan Janus' jeugd is dat zijn moeder de soep klaar heeft gemaakt. “Mijn moeder riep ons naar binnen: ‘Jongens, we gaan eten!’ Kwamen er net een paar wouten aanlopen: ‘Ja, en wij komen de pannen ophalen!’ Had ons pap via oplichting een set pannen op de kop getikt.”

Vroeger, voordat Janus geboren was, bokste zijn vader op kermissen. Grad was een echte prijsvechter. Hij stond in de ring en daagde mensen uit om tegen hem te vechten voor 5 gulden of een tientje, zeg maar 2,5 of 5 euro. Als ze wonnen, kregen ze hun inleg dubbel terug. Verloren ze, dan waren ze hun geld kwijt.

“Ons pap was niet groot, dus hij werd snel onderschat. Wanneer een vent van twee meter overmoedig de ring in stapte, beukte ons pap 'm er net zo snel weer uit. Hij was een echte straatvechter. Die vocht heel anders dan wat je nu ziet met kickboksen enzo. Een kickbokser vecht

met techniek, maar een straatvechter vecht met z'n hart. Als je een straatvechter slaat, wordt-ie alleen maar kwaaiër. Je kon niet van ons pap winnen. Of je moest 'm halfdood slaan. Maar zelfs dan..."

Officieel is Grad overigens sloper. "Op het Doolplein zat een sloperrij, net als op zoveel andere kampen. Dat was voor iedereen handig. Dan kon je altijd zeggen dat je sloper was. Dat zei hij ook altijd."

* * *

Als de Van Wesenbeecks ergens neerstrijken komt er altijd het moment dat ze 'hoog bezoek' krijgen. Dan komt een gemeenteambtenaar langs, meestal in het gezelschap van een of twee agenten, die vraagt of ze alsjeblieft weer verder willen reizen.

"Dan zei ons pap dat hij wel wilde, maar dat hij geld nodig had voor benzine. Hadden zij misschien iets over? In eerste instantie gaven ze natuurlijk niks, dus bleven we staan. Of we gingen naar het gemeentehuis om te protesteren dat ze ons weg wilden hebben. Soms braken er gevechten uit. Die mensen wilden dat allemaal niet voor hun deur. Later, in de jaren zeventig, werd de televisie gebeld. Dan kwam VARA's Frits Bom van *De Ombudsman*. Lieten we alles filmen: 'Zo gaat de overheid nou met ons soort mensen om.' Dat was geen reclame voor de gemeente, dus die probeerden meteen iets te regelen."

Vaak gaat het om een paar tientjes. "Feitelijk was het een oprotpremie, maar zo reisden we van dorp naar dorp. Iedereen die we kenden van het kamp deed het op deze manier."

Het levert een bestaan op van avontuur en spanning, en van reageren op onverwachte situaties. Janus kan zich nog goed herinneren hoe hun woonwagen te water raakte in een kanaal in Zeeland. "Dat was bij Middelburg..."